

[Link til materiale](#)

Mod og eventyrlyst

Læremidlerne	Eventyrlige ekspeditioner og opdagelsesrejser (e-bog) Sirius – fanget på isen (TV-udsendelse) Drengene fra Sankt Petri (graphic novel – e-bog) Fire patroner på lommen – jærv og forræder (podcast)
Medietyper(r)	E-bog, TV-udsendelse og podcast
Fag	Dansk
Målgruppe	8.-10. klasse
Nøgleord	Mod, eventyrlyst, nysgerrighed, tematisk arbejde

Første materialestop: Artiklen om Laura Dekker, der sejlede Jorden rundt alene som 14-årig.

Andet materialestop: TV-dokumentaren om livet som en del af Sirius-patroljen i Grønlands øde arktiske natur.

Dette univers fungerer som et fuldt danskforløb under overskriften *Mod og eventyrlyst*. I forløbet indgår fire materialer, som tilsammen giver flere perspektiver på menneskers mod og eventyrlyst – aktuelt og gennem tiden. Der er indtænkt en rækkefølge i forløbet, som fremgår af denne vejledning. Forløbet kan bruges som et tematisk fordybelsesområde til afgangsprøven i mundtlig dansk i 9. og 10. klasse, og teksterne kan opgives til prøven.

Materialerne her er sat sammen, fordi mange elever giver udtryk for, at en stor del af de tekster, de præsenteres for i dansktimerne, er dystre og nedslående. Med dette univers får eleverne mulighed at møde andre menneskers mod og eventyrlyst, og de kan blive inspirerede til at gå på jagt efter deres egen.

Eleverne skal i dette forløb blandt andet placere forskellige situationer på et mod-barometer, de skal læse om den 14-årige teenager, Laura Dekker, som sejlede alene rundt om Jorden. Dine elever skal også arbejde med den historiske kontekst for den grafiske roman om Drengene fra Sankt Petri og diskutere, hvor deres egen eventyrlyst går i retning af.

Ideer til undervisningen

Før I møder teksterne

Inden eleverne møder forløbets tekster, skal de have mulighed for at møde deres egne forestillinger om mod. I klassen kan I lave et Mod-meter, der opererer med en skala fra 1-10. Jo højere tallet er, jo mere mod kræver aktiviteten. Eleverne skal nu i par placere de ti forskellige situationer herunder på Mod-meteret.

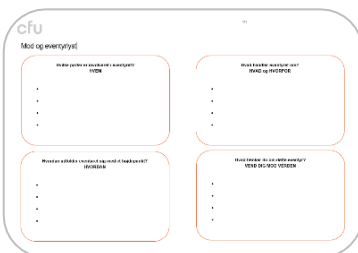
- Fremlægge foran en klasse
  - Springe i faldskærm
  - Søge et job
  - Skifte skole
  - Forsvare en upopulær person
  - Gå i krig

Tredje materialestop: Den grafiske roman om en gruppe unge teenagedrenge, der kalder til modstand mod tyskerne under 2. Verdenskrig.

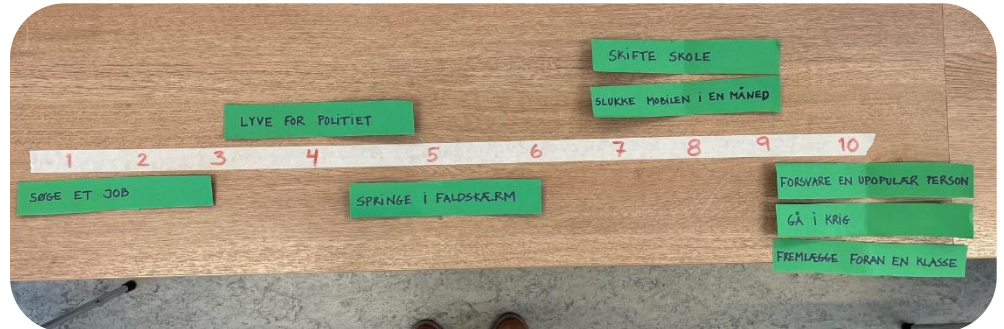
Fjerde og sidste materialestop: Podcasten *Fire patroner på lommen – jærvn og forræderen*, hvor Rane Willerslev fortæller om sine eventyr i Jakutsk i Sibirien.

Elevark

Eleverne arbejder med deres læseforståelse og guides i deres notat-teknik via elevarket. Du finder elevarket til udprint samme sted som denne vejledning.

Lyve for politiet
Være alene i naturen i en weekend
Slukke mobilen i en måned
Se en gyserfilm

Efterfølgende kan I samle op i klassen ved at tale om:

- Var I enige om, hvad der kræver meget og mindre mod?
- Hvorfor er det mon forskelligt, hvad vi oplever som modigt?
- Er det vigtigt i et liv, at man indimellem er modig?
- Hvordan har I det typisk, efter at I har udvist mod?
- Hvordan har I det typisk, hvis I har trukket jer fra en situation, der krævede mod?

Materialestop 1: Laura Dekker og hendes vilde jordomsejling

Book e-bogen *Eventyrlige ekspeditioner og opdagelsesrejser* til dine elever. I skal fordybe jer i artiklen på side 18-21 om den hollandske teenagepige, Laura Dekker, der sejler Jorden rundt som 14-årig. Teksten er nem at læse, og hvis den skal opgives som et fagbogsuddrag til prøven, fylder den 3,1 normalside.

- Læs teksten højt i klassen, og tal med eleverne om deres umiddelbare oplevelse. Er de forargede? Misundelige? Inspirerede? Hvorfor?
- Herefter kan de arbejde i små grupper med deres læseforståelse ved at udfylde elevarket (se margen). Her skal de undersøge og beskrive:
  - 1) Hvem er involveret i eventyret?
  - 2) Hvad handler eventyret om, og hvorfor er det vigtigt for personen?
  - 3) Hvordan udfolder eventyret sig med et højdepunkt?
  - 4) Hvad tænker de selv om eventyret?
- Saml op i klassen, og lad eventuelt eleverne vælge endnu en person fra e-bogen, som de læser om og formidler videre til en makker.

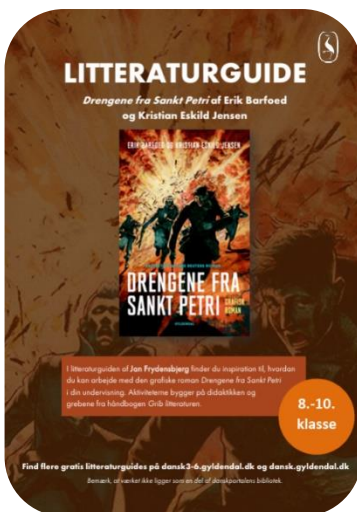
Materialestop 2: Sirius – afsnit 3: Fanget på isen

Find TV-dokumentaren *Sirius 3 – fanget på isen*. Her møder vi nuværende og tidligere yngste/ældste-mænd fra patruljen. Vi følger de nuværende patruljer i et reportagespor, der fokuserer på livsnødvendige rutiner i et arktisk miljø og på

forholdet mellem mændene og deres hunde. Vi er også på besøg i grønlandske bygder osv. De tidligere patruljemedlemmer beretter i interviewform om dramatiske højdepunkter i deres karriere, og interviewene illustreres af smukke animationer af deres fortællinger.

Book og brug kapitelmærkningen herunder sammen med tv-udsendelsen – så guides du og dine elever i alle faser af den tematiske og danskfaglige analyse af dokumentaren. Start med at opleve dokumentaren i sin helhed, og gå derefter frem efter kapitelmærkningens nedslag.

Kapitelsæt: Sirius - fanget på isen		Hent PDF med kapitelmærkning
01	Dokumentarens anslag (SLUT 03:48) Hvilke vigtige fakta får I om Siriuspatruljen i anslaget - fra teksten, fra billedsiden og fra slædehold 2's dialog? Hvilken følelse sidder I tilbage med efter anslaget? Er I nysgerrige, imponerede, skræmte, misundelige eller bare virkelig glade for, at det ikke er jer? Hvilke temaer lægger anslaget op til, at dokumentaren kommer til at handle om?	00:00:01
02	Slædehundene (SLUT 11:06) Prøv at lægge mærke til, hvordan slædehold 2 kommunikerer og omgås med deres slædehunde. Giv helt konkrete eksempler på kommunikation og kommandoer. Søg nu i par yderligere informationer om de grønlandske slædehunde. Skriv de mest interessante informationer på tavlen eller i en Padlet. Tal om jeres opdagelser i klassen.	00:08:31
03	Parallelfortællingen (SLUT 14:51) Vi følger nu et parallelt spor til nutidsfortællingen om slædehold 2, hvor vi går tilbage i tiden. Læg mærke til, hvordan overgangen mellem de to fortællinger markeres. Parallelfortællingen benytter sig af tre fortælleformer: Interviews, arkivbilleder og animation. Hvilken rolle har de tre fortælleformer hver især? Tegn fra nu af og resten af dokumentaren en tidslinje, der markerer skiftet mellem datidsfortællingen og nutidsfortællingen. Brug eventuelt hjælpearket herunder. Hvilke cliffhangere arbejdes der med, når vi skifter mellem datidsfortællingen og nutidsfortællingen?	00:11:34
04	Det går galt (SLUT 19:48) De tidligere Sirius-folk beretter om deres oplevelser ved Hall Land. Hvad er deres grundlæggende problem, og hvorfor er det en farlig situation for dem og deres hunde? Tegn de nye begivenheder ind på tidslinjen.	00:16:43
05	Besøg i Ittoqqortoormiit (SLUT 26:11) Slædehold 2 besøger Ittoqqortoormiit og gør meget ud af at tale med lokalbefolkningen, blandt andet på byens skole. Undersøg i klassen, hvorfor det egentlig ikke er grønlændere, men danskere der patruljerer i Nordøstgrønland. Hvilken rolle spiller Danmark i det arktiske, og hvilke interesser er forbundet med det arktiske område på globalt plan? Tegn besøget i Ittoqqortoormiit ind på tidslinjen.	00:21:10
06	Pølsejagt (SLUT 30:10) Pøsemix fylder forholdsvis meget for slædehold 2. Hvad savner I allermost, når I er langt hjemmefra? Lav klassens "savneliste" på tavlen. Lad nu halvdelen af klassen finde på argumenter for, at det er sundt at savne. Lad den anden halvdel af klassen finde på argumenter for, at det er usundt at savne. Tag så diskussionen i klassen.	00:26:53
07	Redningsaktionen begynder (SLUT 37:27) Læg som det første mærke til, hvordan der klippes fra nutidsfortælling til datidsfortælling. Undersøg, hvad sådan et klip kaldes med et fagudtryk. Opdatér derefter tidslinjen med de nye begivenheder.	00:30:52
08	Opdatér tidslinjen (til dokumentarens afslutning) Færdiggør tidslinjen for resten af historien om de to slædehold. Tal derefter om, hvordan nutids- og datidsfortællingen er med til at kaste lys på hinanden. Hvilke fælles stikord vil I sætte på de to fortællinger?	00:37:28
09	Eventyrlyst I har i denne dokumentar mødt en række mænd, der drømte om at udforske fremmede egne i sne, ensomhed og kulde. I hvilken retning går jeres egen eventyrlyst? Hvilke fremmede egne på jordkloden drømmer I om at se og opleve? Hvorfor?	00:58:34

Du finder litteraturguiden til *Drengene fra Sankt Petri* på bogens side i mitcfu.dk.

Materialestop 3: Drengene fra Sankt Petri som grafisk roman

Det tredje materialestop i universet er *Drengene fra Sankt Petri* som grafisk roman. De fleste CFU'er har bogen som papirbog, alle centre har den som e-bog. Forlaget Gyldendal har lavet et undervisningsmateriale til titlen, som følger de litteraturdidaktiske tanker fra *Grib litteraturen*. Her guides du og dine elever blandt andet gennem en forforståelse af den historiske kontekst for bogen og opruller den

Opgaverne i litteraturguiden indeholder både traditionelle analyseopgaver og mere legende kreative vinkler på værkarbejdet.

faktiske kerne angående gymnasiedrengene fra Aalborg Katedralskole, der bliver en regulær modstandsgruppe under 2. Verdenskrig. Der er også fokus på persongalleriet og det trekantsdrama, der udfolder sig blandt Lars, Gunnar og Irene.

Bogen kan i øvrigt opgives som det tredje større fiktive hovedværk i 9. klasse eller det multimodale fiktive hovedværk i 10. klasse.

Materialestop 4: Podcasten *Fire patroner på lommen*, afsnit 3

Forløbets sidste materialestop er podcasten *Fire patroner på lommen – jærvn og forræderen*. Her fortæller Rane Willerslev om sine utrolige eventyr i Jakutsk i Sibirien, hvor han både møder en sulten shatunbjørn og lægger sig ud med den russiske pelsmafia. Podcastserien indeholder 5 episoder, men i dette forløb har vi fokus på episode 3. Der er udarbejdet en kapitlemærkning med 6 nedslag, som guider dig og dine elever gennem arbejdet med podcasten. Der er blandt andet fokus på podcastens forskellige stemmer og roller, på dagbogen som fortælle greb, der er fokus på de mange farer, Rane kommer ud for og på underlægningsmusikken.

Det vil være en god idé, at eleverne får lov at opleveslytte episoden i sin helhed uden afbrydelser. Derefter kan I arbejde jer frem efter kapitlemærkningens aktiviteter og spørgsmål.

Som intro til lytningen kan du fortælle eleverne, at:

- Vi befinder os i Jakutsk i Sibirien (vis evt. på et kort).
- En ung mand, Rane, er taget dertil i forbindelse med sit universitetsstudie for at leve blandt og studere de mennesker, der lever der.
- Han er blevet uvenner med den russiske pelsmafia og er derfor flygtet langt ud i ødemarken med en super irriterende fyr, Ivan.
- De bor i et skur i 50 minusgrader og skal overleve ved at spise det kød, de selv skyder.
- De jager zobler for at sælge det dyrebare skind.

Kapitelsæt: 4 patroner på lommen - afsnit 3		Hent PDF med kapitlemærkning
01	Fortællers rolle og Ranes rolle (SLUT 7:24) De næste 7 minutter og 24 sekunder skal I lytte efter to stemmer: Rammesætter og fortæller, Sigurd Hartom Pletner, samt podcastens hovedmedvirkende, Rane Willerslev. Hvilke roller har de to fortællere hver især? Giv konkrete eksempler fra podcasten.	00:00:02
02	Dagbogen (SLUT 7:57) Oplæsning fra Ranes dagbog er en del af podcastens samlede fortælling. Hvordan virker dagbogsoplæsningen? Hvorfor fortæller Rane ikke bare om dagbogens indhold? Hvilke lyde ledsager dagbogsoplæsningen - og med hvilken virkning?	00:07:24
03	Rane som formidler (SLUT 12:45) Gør jer hver især notater om Ranes sprog, mens I de næste par minutter lytter til hans fortælling om sit forhold til Ivan. Hvad karakteriserer Ranes sprog: Dialekt? Detaljeniveau? Slang og bandeord? Brug af tempo, pause, tryk? Synes I, han er en god fortæller?	00:10:09
04	De mange farer (SLUT 20:43) Lyt til klippet, og lav en lang liste med alle de problemer og farer, som Rane er konfronteret med på sin tur. Både mentale udfordringer og konkrete fysiske udfordringer, fx savnet af Helene, frygten for den russiske pelsmafia, shatun-bjørnen osv. Byd derefter ind til en fælles klasseliste. Diskuter til slut, hvorfor Rane mon FRIVILLIGT udsætter sig for alt dette? Hvad er eventyryst egentlig for noget?	00:12:46
05	Myten om jærvn og jægeren (SLUT 22:59) Gennem hele afsnittet har vi i brudstykker fået fortalt myten om jærvn og jægeren. Genfortæl nu to og to myten for hinanden i sin helhed. Hvad er moralen i denne myte? Undersøg som afrunding, hvad en myte egentlig er, og hvorfor mennesker har brug for myter. Hvordan hænger myten sammen med Ranes fortælling?	00:22:32
06	Underlægningsmusik (SLUT 26:26) Fortælleren opdaterer os i dette lille klip på parallelfortællingen om Zlavas kontroverser med pelsmafiaen. Beskriv den underlægningsmusik, der ledsager hans beretning. Hvilken virkning har den? Diskuter, hvad man kan bruge musik til i en podcast.	00:25:55

Afrund arbejdet ved at besøge hjemmesiden om "Eventyrernes Klub".

Afrunding

Som afrunding på arbejdet med mod og eventyrlyst, kan I gå på opdagelse på de to hjemmesider:

Eventyrernes klub, og
Kvindelige eventyrere

I kan fx undersøge:

Hvad er Eventyrernes Klub, og hvordan opstod den?

Hvad skal der til for at blive medlem?

Hvilke medlemmer kender I i forvejen?

Hvorfor er det ikke tilladt for kvinder at være med i Eventyrernes Klub

Du finder links til de to hjemmesider under "supplerende materialer".